

A 5474 II



Dz. 15

W numerze między innymi :

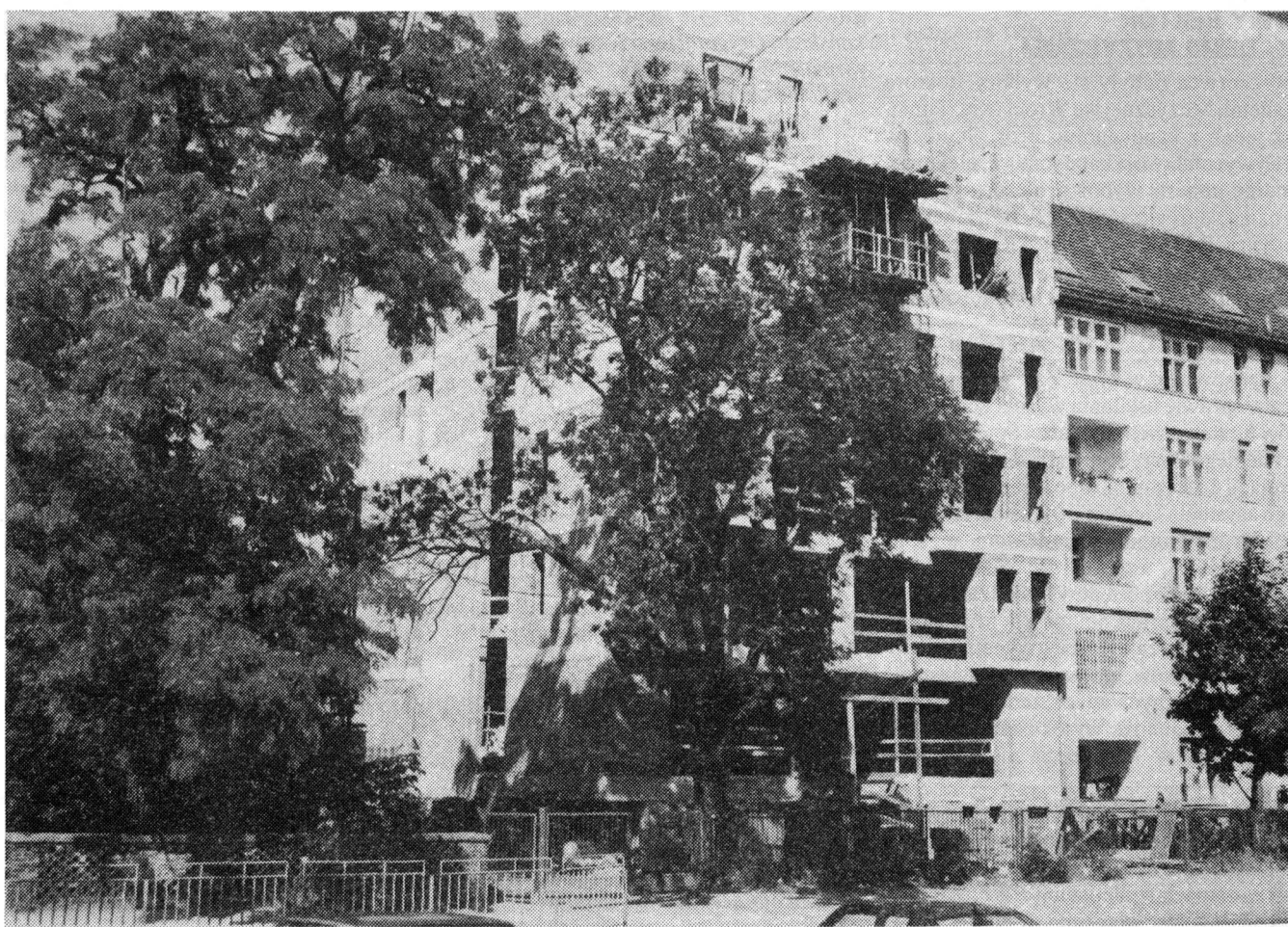
- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> <i>Sprawozdanie z posiedzenia Senatu s. 3</i> | <input type="checkbox"/> <i>Rajd "O kropelce" s. 8</i> |
| <input type="checkbox"/> <i>Zjazd Roczniaka 1945 s. 4,5</i> | <input type="checkbox"/> <i>Konkurs GUS s. 9</i> |
| <input type="checkbox"/> <i>Nowy budynek Instytutu Matematyki s. 6,7</i> | <input type="checkbox"/> <i>Rozmowa z prof. A. Weronem s. 10,11</i> |

Przyzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Nr 54

1-15 lipca 1995



fol. Krzysztof Mezur

Gmach Instytutu Matematyki rośnie jak na drożdżach

Jak będzie wyglądał na zewnątrz i opis wnętrza na stronach 6 i 7

R O Z M A I T O Ś C I

NOWY ROK AKADEMICKI

W nowym roku akademickim zajęcia zaczną się 2 października 1995 r. tygodniem nieparzystym i będą trwały do 24 stycznia 1996 r. Ferie świąteczne będą trwały od 23 grudnia 1995 r. do 2 stycznia 1996 r. Zimowa sesja egzaminacyjna rozpocznie się 25 stycznia i będzie trwała do 14 lutego 1996 r.

Semestr letni rozpocznie się (tygodniem nieparzystym) 15 lutego 1996 r., a skończy 7 czerwca 1996 r. Ferie wiosenne przypadną od 4 do 9 kwietnia 1996 r. Letnia sesja egzaminacyjna rozpocznie się 10 czerwca, a zakończy 30 czerwca 1996 r.

**NOWY REKTOR
AKADEMII MUZYCZNEJ**

30 czerwca odbyły się wybory Rektora Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Ponieważ jeden z kandydatów, prof. Stanisław Firlej wycofał swoją kandydaturę, elektorzy zgodnie poparli wybór profesora Jerzego Mrozika, kierownika Katedry Instrumentów Dętych i Perkusji wrocławskiej Akademii Muzycznej, solisty Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach.

STYPENDIA DOKTORANTÓW

1 lipca weszło w życie Zarządzenie Rektora w sprawie ustalania wysokości stypendiów fundowanych słuchaczy Studium Doktoranckiego PWr. Stypendia te są obliczane w relacji do średniego uposażenia zasadniczego asystenta Uczelni i wynoszą: na I roku 75% średniego uposażenia zasadniczego, na II roku - 83%, a na III i IV roku 90%. W razie znacznych postępów w realizacji badań związanych z pracą dokorską, przy jednoczesnym braku zaległości w wypełnianiu innych obowiązków, promotor może wystąpić z umotywowanym wnioskiem o podwyższenie stypendium do wysokości nie przekraczającej 90% śr. uposażenia zasadniczego.

DOMY STUDENCKIE

Pismo Okólne 18/95 Prorektora ds. Nauzowania określa zasady kwaterowania studentów w domach studenckich PWr.

Poszczególne załączniki dotyczą: zasad kwaterowania studentów obcokrajowców, zasad kwaterowania rodzin studenckich, zasad kwaterowania uczestników praktyk studenckich i wymiany zagranicznej, regulaminu mieszkańca domu studenckiego.

Tracą moc przepisy w sprawie zasad kwaterowania studentów z 22 marca i 11 lipca 1994 r.

ERRATA

Do informacji o wizycie na PWr. dr, dr h. c. J. Funka w I-23 wkraść się błąd. Koncern Mannesmann AG zatrudnia ponad 120 tys. pracowników, a nie 20 tysięcy.

REPLIKA**WIĘCEJ PRAWDY
O „PRAWIE PARKINGOWYM”**

Autor notatki „Prawo parkingowe” (Pryzmat Nr 52) trafnie ocenił kontrowersyjność i polemizację tematu, ale przeplatanie faktów z półprawdą i nieprawdą, podlanymi nieuzasadnioną ironią taniej publicystyki, zdezinformowało opinie uczelnianą i nie przysłużyło się sprawie słusznie uznanej przez Senat za ważną.

Dokument, który posłużył do pastwienia się nad niżej podpisanym, jest nieprofesjonalnym, zrobionym przeze mnie na użytek roboczy, tłumaczeniem regulaminu parkingowego jednego z uniwersytetów amerykańskich. Oryginał jest rzeczywiście dalece formalizowany i przylega do tamtejszych realiów akademickich w tym do spontanicznej lub wymuszonej dyscypliny przestrzegania prawa. Korespondencja „tłumacza” z Dyrektorem Administracyjnym nie pozostawia wątpliwości, że omawiany dokument miał służyć wyłącznie jako zarodek dyskusji.

A teraz do sedna sprawy. Prawdą jest, że parkowanie na obrzeżu i wewnątrz głównego kampusu Politechniki jest już dziś koszmarem. Panuje tu absolutna anarchia, brak poszanowania dla nielicznych zakazów, blokowanie dróg przejazdowych oraz innych użytkowników, mające często znamiona porzucenia płonącego pojazdu. Równocześnie auta są okradane i dewastowane, czasem również kradzione. Trudność włączenia się do ruchu na placu Grunwaldzkim, zwłaszcza w godzinach szczytu, sprawia że wewnętrzny ciąg komunikacyjny od Norwida przez Janiszewskiego i dwie jezdnie wzdłuż Pomnika Profesorów, stał się atrakcyjną drogą publiczną i powoduje znaczne zatory na nitce jezdni od mostu Grunwaldzkiego.

Aby obraz był pełniejszy trzeba dodać, że władze miasta planują wprowadzenie kolejnej orbity parkingów płatnych, która obejmie rejon placu Grunwaldzkiego, co przysporzy własnych i obcych użytkowników wewnętrznych parkingów naszej uczelni. Może też objąć „godzinowym” parkowaniem ulice okalające budynki uczelni.

Politechnika jest oczywiście zainteresowana w uporządkowaniu sytuacji komunikacyjnej, w tym parkingowej, w całym rejonie placu Grunwaldzkiego. Zdecydowanie przysłużyłoby się temu zbudowanie wielopoziomowego garażu-parkingu, co jest chyba przedsięwzięciem przekraczającym możliwości jednej uczelni i będzie wymagało zaangażowania sił środowiska akademickiego, wspartych udziałem miasta.

Sytuacja wymaga więc pilnego uregulowania! Jego podstawą musi być porozumienie z władzami miasta, tak aby wewnętrznie wprowadzone przepisy były spójne z miejskimi, a ich egzekwowanie miało podstawy

prawne i wsparcie ze strony służb miejskich.

Każde ograniczenie wolności spotyka się w oczywisty sposób ze sprzeciwem, a rozwój komunikacji i związany z nim system zakazów i nakazów jest właśnie nieodłącznie związany z ograniczaniem wolności jednostki. Każdy niedobór, a brak miejsc postojowych jest ostrym niedoborem, musi doprowadzić do reglamentacji. Uniwersalnym narzędziem tej reglamentacji są opłaty, a na uczelniach całego rozwiniętego świata, do którego uporczywie zmierzamy, dodatkowym kryterium jest hierarchia akademicka.

Nie wszystkim w naszym środowisku to się będzie podobało, o czym świadczą obelżywe telefony, które odebrałem, po wspomnianej notatce, od przyjaciół i bardziej umiarkowane od nieznanymi. Dlatego ważne jest podjęcie rzeczowej dyskusji opartej na rzetelnej informacji. Narazie poza potrzebą uregulowania problemu, która znalazła wyraz w powołaniu senackiej komisji „ad hoc”, nie ma zbyt wielu faktów. W miarę wyłaniania się „prawa parkingowego” jego projekty będą przedstawiane opinii uczelnianej, również za pośrednictwem „Pryzmatu”.

Tomasz Winnicki

Od Redakcji

Wbrew zarzutom nie spreparowaliśmy żadnej nieprawdy ani półprawdy. Każda z kolejnych pozycji omawianego tekstu odnosi się do konkretnego punktu „Projektu Regulaminu Parkingowego PWr”. I tak poz. 1 oparta jest na punkcie 1.3 „Projektu...”, poz. 2 na pkt 1.2, poz. 3 na pkt 3.1, poz. 4 na pkt 3.2, poz. 5 na pkt 3.7, 3.8 i 3.9, poz. 6 na pkt 9.3, poz. 7 na całych rozdz. 6 oraz 7. Być może jest to jedynie model stosowany w CCSU, ale zmyliły nas proponowane ceny za parkowanie podane w z ł o t ó w k a c h .

Redakcja nie ma nic przeciwko regulaminom parkingowym, a tym bardziej nic przeciwko zdobywaniu nowych miejsc na parkingi. Rozumiemy też sens opłat.

Jednakże zbyt dobrze mamy jeszcze w pamięci (w odróżnieniu od mieszkańców Connecticut) wdzięk epoki reglamentacji, kiedy skupiano się głównie na tworzeniu skomplikowanych list osób uprzywilejowanych, mających pierwszeństwo przy korzystaniu z deficytowych dóbr. Oprócz kolejek dla mas, kolejek dla uprzywilejowanych i kolejek dla szczególnie uprzywilejowanych istniała jeszcze niewidzialna kolejka dla n a p r a w d e uprzywilejowanych, tj. przyjaciół sprzedawczyń. To sprzedawczyń była osobą, o której łaski zabiegano.

Obawiamy się, że choć formalnie przywileje parkingowe – zacytujmy pkt. 9.3 Projektu – „należy wiązać ze statusem i stażem akademickim”, to na skutek wprowadzenia w życie tych regulacji najwyższy prestiż społeczny przypadnie szefowi Uczelnianej Służby Parkingowej.

Z S E N A T U

XXI POSIEDZENIE SENATU

(22.06.1995)

* Senat podjął uchwałę o mianowaniu na stanowisko profesora zwyczajnego PWr. **prof. dra hab. inż. Jana Rutkowskiego** z Wydz. Inżynierii Środowiska, a także o mianowanie na stanowisko profesora nzw. **PWr. dra hab. inż. Piotra Dudzińskiego, dra hab. inż. Edwarda Dzidowskiego, dr hab. inż. Anieli Gołąbek, dra hab. inż. Piotra Wrzeczoniara** (wszyscy z Wydz. Mechanicznego) oraz **dra hab. inż. Andrzeja Miniewicza** (WPPT).

* W związku z inicjatywą nadania przez Politechnikę Łódzką doktoratów honoris causa Senat zatwierdził przedstawioną przez **prof. zw. dr hab. inż. Zdzisława Bubnickiego** opinię o dorobku naukowym **prof. zw. dr inż., członka rzecz. PAN Władysława Pelczewskiego** (38:0:0), zatwierdzono też przygotowaną przez **prof. zw. dr hab. inż. Janusza Sworotkowskiego** opinię o dorobku naukowym **prof. zw. dr. czł. rzecz. PAN Mariana Kryszewskiego** (38:0:0).

* **Prorektor ds. Nauczania** przedstawił projekt zasad zlecania zajęć dydaktycznych i rozliczania pensum. Wraz z decyzją o decentralizacji systemu finansowania wydziały przejęły rozliczanie pensum. Wg projektu dziekan ma zlecać zajęcia na własnym wydziale i zamawiać poza wydziałem. Zamawianie zajęć na innych wydziałach następować będzie również za pośrednictwem dziekanów. Poszczególne dziekani mogą w pewnym zakresie, mimo przyjętych ogólnouczelnianych reguł, stosować odrębne rozwiązania. Dotyczą one liczebności grup studenckich na zajęciach różnego typu, wysokości pensum w zależności od wieku, funkcji i stanowiska oraz przeliczników za zajęcia prowadzone w obcych językach, w filiach czy w dniach ustawowo wolnych od pracy.

Prof. J. Świątek przedstawił opinię Komisji ds. Dydaktyki podkreślając potrzebę zachowania spójności przyjętych rozwiązań z zasadami finansowania wydziałów. **Dr M. Michalewska** (ZNP) zgłosiła propozycje licznych poprawek, w tym wymogu uzyskania zgody pracownika technicznego na zlecenie mu zajęć dydaktycznych oraz obniżenia pensum wszystkim osobom mającym powyżej 60 lub 65 lat i sfinansowania kosztów tej ulgi z funduszu rektora.

Prof. Z. Kremens podkreślił, że przyjęty system ma znaczenie zwiększyć zakres decyzji dziekańskich. Dziekan zna najlepiej realia i specyfikę swojego wydziału, orientuje się zarówno w możliwościach finansowych jak kadrowych. Zapisy mówiące o odrębnych rozwiązaniach na poszczególnych wydziałach przedstawiają w jawny sposób reguły gry między dziekanem i pracownikami wydziału. W sprawie zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nie-nauczycieli nie stwierdzono żadnych skarg.

JM Rektor odpowiedział na propozycje finansowania ulg dydaktycznych z jego funduszu: gdyby trzeba było utworzyć fundusz na ten cel, stałoby się to kosztem funduszy wydziałowych. Poza tym centrala nie może narzucać kryteriów formalnych, gdyż tym samym wycofywałaby się z przyznanej wydziałom samodzielności.

Senat przyjął projekt zasad zlecania zajęć dydaktycznych oraz rozliczania pensum (z autopoprawkami): 35:1:1.

* Przyznano nagrody Senatowi (11 wydziałowych i 1 dla jednostki pozadydaktycznej). Laureatami zostali: **dr inż. arch. Zdzisław Jurkiewicz, prof. nzw. (W-1), prof. dr hab. inż. Paweł Śniady (W-2), prof. dr hab. inż. Krzysztof Skudlarski (W-3), prof. dr hab. inż. Mieczysław Grobelny, prof. nzw. (W-4), dr hab. inż. Teresa Orłowska-Kowska, prof. nzw. (W-5), prof. dr hab. inż.**

Andrzej Strumiński (W-6), prof. dr hab. inż. Janusz Jeżowiecki, prof. nzw. (W-7), prof. dr hab. inż. Mieczysław Bazewicz (W-8), dr inż. Zbigniew Gnutek (W-9), prof. dr hab. inż. Waclaw Kasprzak (W-10), dr Ludmiła Lewowska (W-11) i dr Romualda Kuźnińska (SJO).

* Powrócono do sprawy ponownych mianowań na stanowisko profesora nzw. PWr. Aktualnie problem ten dotyczy 17 osób, z których 7 lub 8 przekroczyło 65 lat. Jak stwierdził przewodniczący podkomisji, **prof. J. Szafran**, ustawa o szkolnictwie wyższym nie zawiera szczególnych uregulowań. Proponuje się, by uwzględnić aspekt wiekowy i bezwarunkowo zatrudniać ponownie na stanowisku profesora osoby, które ukończyły 60 rok życia, oraz te, którym okres mianowania upływa w 1995 r. Zdania w Senacie były jednak podzielone.

Prof. J. Koch wyraził pogląd, że decyzja powinna być podjęta przez odpowiedzialne rady wydziałów, zaś wprowadzenie automatyzmu ze względu na wiek jest nieuzasadnione. **Prof. P. Śniady** poparł ten pogląd.

Dr M. Michalewska przedstawiła opinię ZNP, by profesorów nzw. mianować na stanowisko ponownie, jeśli mają 65 lat

Prof. J. Świątek przypomniał, że automatyzm obsadzania stanowisk blokuje młodszym pracownikom możliwości awansu.

Prof. A. Mulak podkreślił, że wydziały nie powinny ryzykować słabych wniosków awansowych o tytuły profesorskie.

Prof. L. Gładysiewicz zaproponował, by nie wprowadzać jednorazowych rozwiązań, które mogłyby być traktowane precedensowo.

W głosowaniu zaakceptowano zalecenie, by w postępowaniu kwalifikacyjnym o ponowne zatrudnienie na stanowisku profesora nzw. (na czas nieokreślony) brać pod uwagę stopień zawansowania starań o uzyskanie tytułu naukowego (37:1:0), natomiast odrzucono automatyzm wynikający z wieku kandydata (17:20:2). Tak skorygowaną całość projektu Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowej przyjęto w głosowaniu (32:1:1).

* **Pani Kwestor C. Palczak** przedstawiła bilans zbiorczy za rok 1994 i jednoznacznie pozytywną opinię biegłych rewidentów. Bilans przedstawia wzrost wartości o 31%, co jednak w zestawieniu z inflacją wynoszącą w zeszłym roku 32,2% oznacza drobny spadek. Majątek trwałych wzrósł pozornie o 39%, gdyż przyrost o 131 mld st. zł wynika z uwzględnienia po raz pierwszy w bilansie wartości gruntów. W rzeczywistości przyrost wyniósł 11,5%. Majątek obrotowy przyrósł o 15,2%, wiąże się to jednak głównie z przyrostem należności, które w dużej części są nieściągalne. Bilans pokazuje też powiększenie się zapasów. Jest to zjawisko niekorzystne, gdyż oznacza zamrożenie środków. Pasywa finansowe wzrosły o 11 mld st. zł., zobowiązania o 134 mld st. zł (w tym 131 mld zobowiązania długoterminowe z tytułu użytkowania gruntów), w sumie więc Uczelnia jest wypłacalna. Wyniki wzrosły o 1% powyżej inflacji, a koszt uzyskania - poniżej inflacji. Zysk w stosunku do ubiegłego roku wzrósł 5 razy. Działalność dydaktyczna już od 2 lat przynosi straty, natomiast badania dają zysk (1993 r. - 7 mld st. zł., 1994 r. - 4,5 mld st. zł.). Największe wpływy uzyskuje się z operacji finansowych, a więc z oprecentowania wkładów: w 1993 r. 59 mld, w 1994 r. 69 mld.

W sumie dane bilansowe świadczą o dobrej sytuacji finansowej i pozytywnych wskaźnikach efektywności.

Prof. P. Śniady wyraził w imieniu Komisji Ekonomicznej - Finansowej aprobatę dla przedstawionego bilansu. Senat przyjął bilans (37:0:0).

Pani Kwestor przedstawiła również plan rzeczowo - finansowy przygotowany zgodnie z ministerialnym wzorem. Zawiera on zasadniczo dane

przedstawiane Senatowi przy okazji podziału budżetu. Zmieniła się tylko wielkość dotacji dla studentów, gdyż MEN przeznaczył dodatkowe środki na stypendia. W planie zakłada się stratę w dydaktyce, a niedobór będzie kompensowany zyskiem z operacji finansowych. Fundusz zasadniczy wzrośnie, ale na skutek przeszacowania środków trwałych. Fundusz płac wyniesie ok. 44 mln n. zł, w tym fundusz osobowy - ok. 33 mln n. zł. Liczba nauczycieli akademickich nie zmieni się.

Dr. R. Radomski zauważył, że „jest dobrze, ale nie beznadziejnie”: wg planu suma przychodów wzrośnie o 15%, a liczba studentów o 21%. Wg Ministerstwa finansów inflacja ma osiągnąć 20 do 30%. W sumie będzie więc o 20% gorzej.

JM Rektor potwierdził, że sytuacja może być oceniana jako dobra tylko na tle innych uczelni. Ponieważ odsetki od funduszy są zużywane na bieżące potrzeby, a nie kapitalizowane, wartość kapitału topnieje odpowiednio do inflacji. Dalsze perspektywy zależą od decyzji władz centralnych i budżetu na 1996 rok.

Senat przyjął plan rzeczowo - finansowy (34:0:0).

* Politechnika Wroclawska dysponuje ograniczonymi możliwościami przyznawania wyróżnień. Dysponuje doktoratami honoris causa (ok. 1 rocznie) oraz złotymi odznakami, którymi nadmiernie szafowano. Obecnie proponuje się wprowadzenie Medalu PWr., który byłby przyznawany przez Senat zarówno pracownikom, jak osobom spoza Uczelni, a wręczany przez Rektora w dniu Święta Uczelni. Nazwiska osób odznaczonych umieszczano by na honorowej tablicy.

Prof. T. Winnicki zaproponował, by oprócz tego wprowadzić medale 50-lecia PWr., zaś **B. Ginter** - by wzbogacić odznaczenie z kilkoma klasami na wzór lotniczych "diamentów".

Senat przyjął regulamin przyznawania Medalu PWr. (33:0:0).

* W odpowiedzi na interpelację **dra L. Jan-kowskiego** o prawo do komercyjnego wykorzystania sieci komputerowej, **JM Rektor** stwierdził, że wprowadzi się zarządzenie regulujące ten problem.

W odpowiedzi na interpelację **dra B. Kasztanego** w sprawie niewłaściwej relacji poborów doktorantów do asystentów **JM Rektor** potwierdził, że w wyniku zwolnienia stypendiów doktoranckich od podatków stały się one znacznie wyższe. Przy listowej regulacji plac nastąpi korekta: asystenci docpa do 20% powyższymi, a doktoranci 10%.

* **JM Rektor** poinformował ponadto, że Kolegium Rektorów Uczelni Wroclawskich toczy dyskusję na temat dalszego istnienia akademickiej służby zdrowia. Przychodnie ambulatoryjne są finansowane przez poszczególne uczelnie; personel jest opłacany przez władze samorządowe. Natomiast placówki środowiskowe na pl. Katedralnym i na ul. Chopina były dotąd finansowane głównie przez Uniwersytet i Politechnikę. Uniwersytet chce się wycofać z ponoszenia tych ciężarów ze względu na trudną sytuację finansową. Politechnika jest skłonna płacić, ale proporcjonalnie do liczby pracowników i studentów. Dotąd uczelnia przeznaczała na ten cel ok. 2 mld. st. zł. Na centralną służbę zdrowia należałoby zebrać w sumie od wszystkich uczelni ok. 8,5 mld st. zł. Planuje się konsultacje z lekarzem miejskim, dr. Sidorowiczem.

* **Prof. T. Winnicki** zażądał prawa do repliki w "Przysmat" w związku z publikacją o komisji parkingowej.

* Na pytanie **prof. B. Burczyka** o publikację nt. raportów OECD o systemie edukacji w Polsce, **JM Rektor** stwierdził, że jest to ciekawy materiał, wart upowszechnienia - zwłaszcza rozdziały III (o szkołach wyższych) i IV (sprawy finansowe). Zapowiedział upowszechnienie tych fragmentów.

Następne posiedzenie Senatu: 13 lipca, godz. 9.15 (mk)

Obchody 50-lecia Politechniki Wrocławskiej

Zjazd Pierwszych Słuchaczy
Politechniki Wrocławskiej *ROCZNIK 1945*

Przybyło ich około dwustu

Obchody 50-lecia Politechniki Wrocławskiej nawiązują do pierwszego wykładu, jaki w dniu 15 listopada 1945 r. wygłosił prof. Kazimierz Idaszewski. Skoro był pierwszy wykład, musieli być pierwsi studenci i pierwszy rocznik. Ten pierwszy rocznik składał się z ludzi w różnym wieku, gdyż losy wojenne opóźniły wielu osobom naukę. A jednak po pięćdziesięciu latach z ok. 500 osób rozpoczynających studia na Zjazd Pierwszych Słuchaczy Politechniki Wrocławskiej *ROCZNIK 1945* przybyło około 200.

17 czerwca o godz. 9.00 odbyła się w Katedrze Msza Św. celebrowana przez ks. biskupa Pazdura. Następnie uczestnicy spotkania przeszli pod Pomnik Profesorów Lwowskich, gdzie złożyli kwiaty.

Dalsze uroczystości miały miejsce w Auli Politechniki. Przemówienia wygłosili JM Rektor, prof. Andrzej Wiszniewski, prezydent Wrocławia Bogdan Zdrojewski i przedstawiciel grupy pierwszych studentów - prof. Kazimierz Banyś. Wręczono pamiątkowe medale projektu doc. Tadeusza Biesiekierskiego, a Chór Politechniki Wrocławskiej wykonał Hymn Narodowy i Gaudamus. Wspaniałą niespodzianką dla uczestników spotkania był występ znanego śpiewaka, solisty największych scen polskich, Romana Węgrzyna, który w 1945 roku podjął studia na Wydziale Mechanicznym, uzyskał dyplom, lecz następnie zmienił pole działania.

Po wspólnym obiedzie w stołówce Politechniki Wrocławskiej i pogwarkach przy piwie na dziedzińcu Gmachu Głównego odbyły się spotkania wydziałowe. Wreszcie wieczorem niczym nie zmęczeni uczestnicy zjazdu wzięli udział w spotkaniu towarzyskim - tańczyli tam prawie do północy. Nic dziwnego, że zjazd został oceniony jako bardzo udany.

Zasługę w osiągnięciu sukcesu przy przygotowaniu tak dużej imprezy należy przypisać staraniom komitetu organizacyjnego, w skład którego weszli: prof. Otton Dąbrowski (przewodniczący), prof. Kazimierz Banyś, doc. Tadeusz Biesiekierski, doc. Jerzy Fekecz, prof. Wojciech Fuliński, prof. Henryk Hawrylak, prof. Stefan Jasieńko, prof. Tadeusz Pieniążek, prof. Jerzy Stańda i prof. Tadeusz Sulima. Przyczyniło się też do tego wiele innych osób, z których na pierwszym miejscu należy wymienić panią Marię Wyzgową.



Przemówienie prof. dr inż. Kazimierza Banysia na Zjeździe Pierwszych Słuchaczy Politechniki Wrocławskiej

(fragmenty)

Spotykamy się w 50 lat po rozpoczęciu studiów rocznika 1945 r. na Politechnice Wrocławskiej.

Należymy do pokolenia, które całe zawodowe życie przeznaczyło na odbudowę Kraju po zniszczeniach wojennych. Do studiów wiodła nas kręta droga, przed wojną bowiem zdążyliśmy rozpocząć naukę w szkołach średnich. W okresie okupacji kontynuowaliśmy naukę na tajnych kompletach, a także w niektórych szkołach funkcjonujących w Generalnym Gubernatorstwie. Bezpośrednio po zakończeniu działań wojennych większość z nas zdawała egzamin dojrzałości

eksternistycznie i dzięki temu jesienią 1945 roku mogliśmy zostać pierwszymi słuchaczami Politechniki Wrocławskiej.

Większość z nas w okresie okupacji działała aktywnie w ruchu oporu, a najwięcej w Armii Krajowej. Niektórzy wracali do Kraju z Armią Polską ze Związku Radzieckiego.

Już w maju 1945 roku wokół ówczesnego rektora Uniwersytetu i Politechniki, prof. Stanisława Kulczyńskiego zebrała się grupa kandydatów na studentów Politechniki Wrocławskiej i z niej została uformowana Straż Akademicka. Ta grupa pionierów wraz z przybyłymi ze Lwowa do Wrocławia profesorami, adiunktami, asystentami i pracownikami pomocniczymi uratowała i zabezpieczyła mienie naszej Uczelni. To im zawdzięczamy, że 15 listopada 1945 mógł się odbyć pierwszy wykład na polskiej politechnice we Wrocławiu. Wygłosił go znany naukowiec, prof. Kazimierz Idaszewski, elektryk, dla nielicznej grupy studentów III roku Wydziału Elektrycznego, którzy pierwsze dwa lata studiów zaliczyli na Politechnice Lwowskiej.

Kilka dni później na Wydziale Budownictwa wygłosił wykład prof. Mieczysław Zachara, którego serdecznie witam jako jedyne go obecnego na dzisiejszym spotkaniu Profesora naszego rocznika 1945.

W dalszym okresie studiów wszyscy w różnej mierze pomagaliśmy w uruchomieniu laboratoriów i pracowni, w rozwoju naszej Uczelni.

Już w okresie studiów większość z nas pracowała na Uczelni, w szkolnictwie i przemyśle. To nasz rocznik tworzył zręby życia akademickiego. Zorganizowaliśmy Bratnią Pomoc, która prowadziła domy akademickie, stołówki oraz działalność kulturalną. Zorganizowaliśmy koła naukowe studentów na wszystkich Wydziałach. Koła te były zalążkiem rozwoju naukowego studentów. Zorganizowaliśmy Akademicki Klub Sportowy i braliśmy udział w wielu imprezach. Prof. Zachara był organizatorem i solistą Chóru Akademickiego Politechniki Wrocławskiej. W tym chórze śpiewali również nasi koleadzy.

Wprowadziliśmy barwne czapki akademickie. Pojawienie się młodzieży studenckiej w tych czapkach wywoływało radość u nieustannie ściągających do naszego miasta Polaków. Byliśmy

Awers miedzianego medalu wybitego z okazji Zjazdu Pierwszego Roczника 1945. Na stronie obok rewers wykorzystujący znany już emblemat obchodów 50-lecia Nauki Wrocławskiej.



Obchody 50-lecia Politechniki Wrocławskiej

ośrodkiem zainteresowania mieszkańców. Mówiono, że jeśli już są czynne wyższe uczelnie, to chyba nie trzeba będzie stąd uciekać. Chyba ten Wrocław i Ziemia Odzyskana będą polskie.

Braliśmy udział w odgruzowywaniu bardzo zniszczonego miasta Wrocławia.

Byliśmy aktywną publicznością w teatrach na pierwszych przedstawieniach. To myśmy organizowali pierwsze radosne Juwenalia. (...)

Wielu naszych kolegów zaznaczyło swoją działalność w nauce i doszło do najwyższych godności profesorów; niektórzy pełnili funkcje dyrektorów instytutów i dziekanów. W naszym gronie mamy nawet jednego rektora, a także jednego znakomitego śpiewaka - solistę występującego na scenach wielu oper w kraju i za granicą.

Kiedy spoglądamy wstecz i widzimy, w jak trudnych warunkach działaliśmy przez minione 50 lat, możemy być zadowoleni z tego, czego dokonaliśmy. Dla tych dokonań niezbędna była wiedza podstawowa, a tę zawdzięczamy naszym Profesorom, Adiunktom i Asystentom, którzy w równie trudnych warunkach nas uczyli.

Chciałbym więc w imieniu wszystkich Koleżanek i Kolegów wyrazić wdzięczność wszystkim naszym Nauczycielom Akademickim. Ponieważ wśród nas jest obecny jedyny przedstawiciel tego grona, Prof. Mieczysław Zachara, więc na Jego ręce składam serdeczne podziękowanie za trudy wpajania w nas wiedzy. (...)



Wystąpienie JM Rektora Politechniki Wrocławskiej, prof. Andrzeja Wiszniewskiego na Zjeździe I Rocznika Politechniki Wrocławskiej.

Szanowne Panie, Szanowni Panowie, Drodzy Starsi Koledzy.

Pół wieku temu zdecydowaliście, że to właśnie Wrocław będzie Waszym domem, że to właśnie Politechnika Wrocławska będzie Waszą Alma Mater. Wówczas to miasto jeszcze płonęło, a byt Politechniki wisiał na włosku. Wy, pierwsi jej studenci, wyszliście z wojny poturbowani fizycznie i psychicznie oraz, najczęściej, bez grosza przy duszy. Ale mieliście dwa wspaniałe bogactwa, których nie sposób kupić za pieniądze: mieliście nadzieję i mieliście marzenia. A to są dwa skrzydła, na których można bardzo daleko zalecieć.

To właśnie dzięki nadziei i dzięki marzeniom na gruzach Technische Hochschule Breslau powstała Politechnika Wrocławska.



Mimo parokrotnych decyzji o jej likwidacji, mimo pustyni okalającego Jązburzonego miasta nasza Uczelnia powstała. Właśnie wówczas, przed półwieczem rozpoczęła swój marsz ku temu, co dziś widzicie wokół siebie: ku Politechnice Wrocławskiej A.D. 1995.

Czymże jest dzisiaj nasza Uczelnia, w pół wieku po tym, jak Wy zaczęliście ją budować?

Ma blisko 15 tysięcy studentów kształconych we Wrocławiu i trzech filiach zlokalizowanych w Jeleniej Górze, Wałbrzychu i Legnicy. Pod tym względem jest drugą uczelnią techniczną w Polsce. Pracuje w niej około 4500 osób, co czyni nas największym pracodawcą w województwie. Ponad 70% z blisko dwutysięcznej rzeszy nauczycieli akademickich to doktorzy i profesorowie. Nasza Uczelnia zajmuje blisko 230 budynków i budowli, z których niestety tylko 25% jest godne tej nazwy. A nasz roczny budżet zbliża się do 100 mln złotych. Dla tych, którzy tak jak ja mają jeszcze kłopoty z przeliczaniem powiem, że jest bliski 1 bln starych złotych.

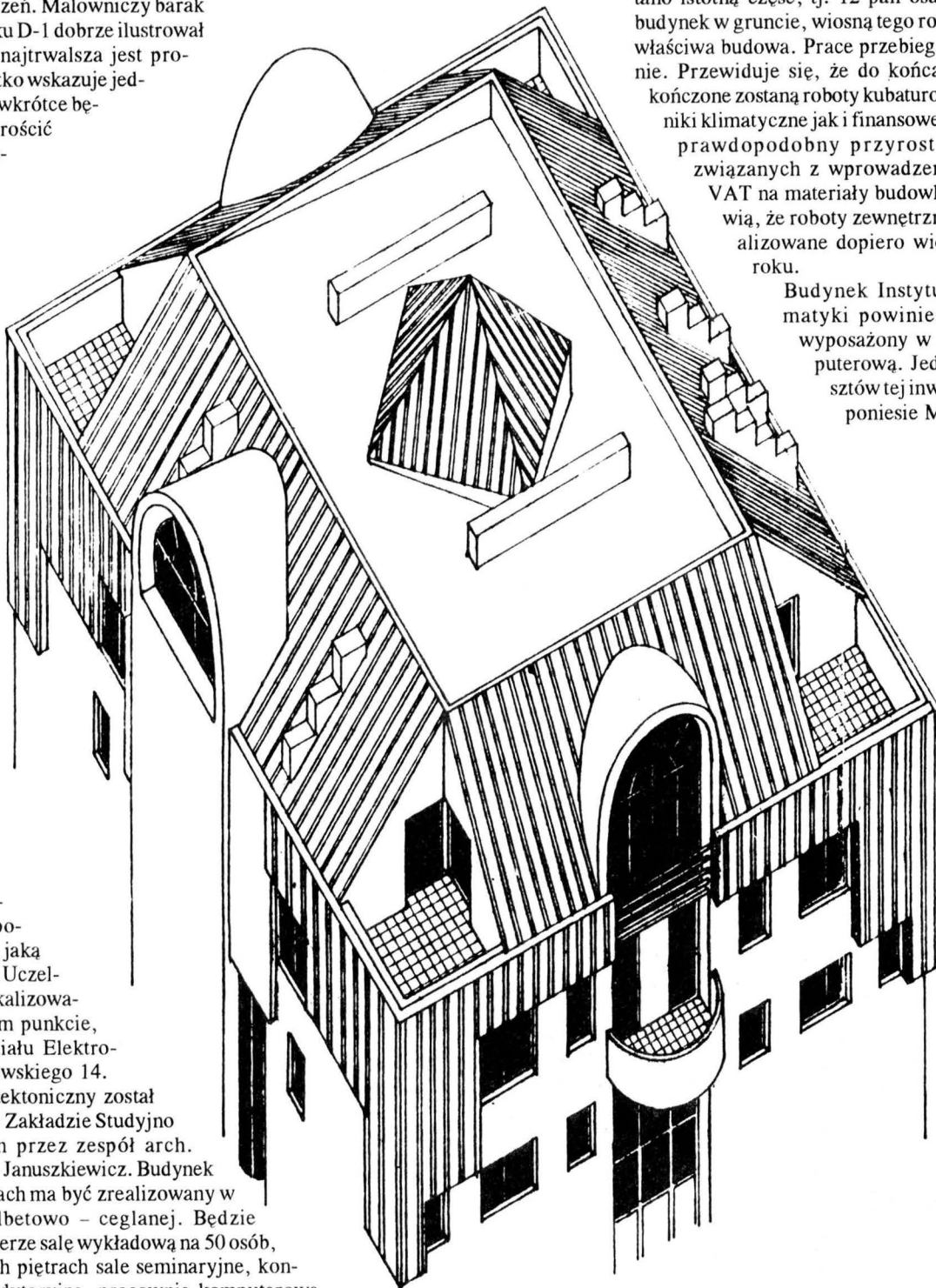
Ale może nie ilość jest tu najważniejsza. Mnie najbardziej cieszy fakt, że Politechnika jest uczelnią, gdzie powstają świetne prace naukowe i gdzie dobrze kształcą się studenci. To dzięki temu w ocenie Komitetu Badań Naukowych większości naszych wydziałów przyznano najwyższą kategorię A. To właśnie w uznaniu dla naszych programów, dla poziomu naszych absolwentów, większość z nich uzyskuje prawo starania się o stopień Euroinżyniera. A nasi profesorowie wyjeżdżając za granicę, są powszechnie uznawanym dowodem, że nawet w zestawieniu z najbogatszymi krajami świata, nawet w zestawieniu z najlepszymi uczelniami, nie musimy się niczego wstydić. A chcę też powiedzieć, że Politechnika jest uczelnią z charakterem, który okazywała na wszystkich zakrętach naszej pogmatwanej historii. Dlatego zawsze powtarzam: **Z Politechniki Wrocławskiej można być dumnym. Politechnikę Wrocławską trzeba kochać.**

Pięćdziesiąt lat - dużo to, czy mało? W dziejach świata to tylko chwilka. Ale historia naszego kraju miała w naszym półwieczu takie przyspieszenie, że można by w nim zmieścić niemal millenium. A w dziejach poszczególnych ludzi, tych którzy tu wówczas przybyli? W Waszych dziejach? Z jednej strony półwiecze to bardzo dużo: całe życie zawodowe, posiwiata czupryny i sieć zmarszczek na twarzach. Ale z drugiej... jestem pewien, że dla większości z Was ten pionierski Wrocław wydaje się niczym dzień wczorajszy, no - może przedwczorajszy. A ten spacer po wałach nad Odrą, o wiele brudniejszą niż przed półwieczem, ale zawsze pełną uroku, ten spacer był wówczas i będzie dziś bardzo piękny. Bo będzie to spacer po krainie Waszej młodości. A młodość, nawet w biedzie i ciężkich czasach, jest czymś wspaniałym. Niestety, mija szybko. Ale może właśnie dlatego jej wspomnienia są tak wzruszające. Nie wstydzmy się tych wzruszeń, nawet gdy łza zakreśli się w oku. Ta podróż na Jubileusz Politechniki Wrocławskiej niech będzie podróżą do krainy Waszej młodości. Niech ten Jubileusz będzie nie tylko oficjalną uroczystością, ale też podróżą sentymentalną.

Szanowne Panie, Szanowni Panowie. Witam Was w imieniu Politechniki Wrocławskiej, tej uczelni, którą właśnie Wy tworzyliście u zarania jej dziejów. Tak bardzo pragnę, aby Nasza Uczelnia widziana w dniu dzisiejszym, okazała się na miarę Waszych marzeń sprzed półwiecza. Nasz dług, jaki wobec Was zaciągnęliśmy, możemy spłacić tylko tak, że będziemy starać się uczynić z Politechniki uczelnię wspaniałą. To są właśnie moje marzenia i na codzień i od święta. A jako obecny Rektor Politechniki Wrocławskiej chciałbym też dodać te słowa, które napisałem w liście skierowanym do wszystkich pionierów. Napisałem, i teraz mówię, to najpiękniejsze słowo jakie zna nasz język: **DZIEKUJE**. Tak, dziękuję za to, jacy byliście przed półwieczem. Dziękuję za to, że w dużej mierze dzięki Wam powstała Politechnika Wrocławska. Dziękuję za to, że jesteście tu w dniu dzisiejszym, że przyjechaliście na Jubileusz naszej wspólnej Uczelni. **NIECH WAS WSZYSTKICH BÓG BŁOGOSŁAWI. NIECH BŁOGOSŁAWI POLITECHNICĘ WROCŁAWSKIEJ.**

Instytut Matematyki rośnie jak na drożdżach

Instytut Matematyki nie miał dotąd szczęścia do pomieszczeń. Malowniczy barak na tyłach budynku D-1 dobrze ilustrował przysłowie, że najtrwalsza jest prozawizorka. Wszystko wskazuje jednak na to, że już wkrótce będzie można zazdrościć pracownikom Instytutu Ma-



tematyki nowego obiektu. Odpowiednio do roli, jaką Instytut pełni na Uczelni, został on zlokalizowany w centralnym punkcie, vis á vis Wydziału Elektroniki, na Janiszewskiego 14.

Projekt architektoniczny został zrealizowany w Zakładzie Studyjno – Projektowym przez zespół arch. Marty Kwolek – Januszkiewicz. Budynek o 7 kondygnacjach ma być zrealizowany w technologii żelbetowo – ceglanej. Będzie zawierał na parterze salę wykładową na 50 osób, zaś na wyższych piętrach sale seminaryjne, konferencyjne i audytoryjne, pracownie komputerowe dla studentów i pracowników, bibliotekę i 28 pokoi pracowniczych. Nie zapomniano o windzie.

Elewacja budynku będzie wykonana w układzinie

kamiennej z elementami aluminiowymi („stolarzka” okienna). Dach będzie pokryty blachą niskofałdową w kolorze piaskowym.

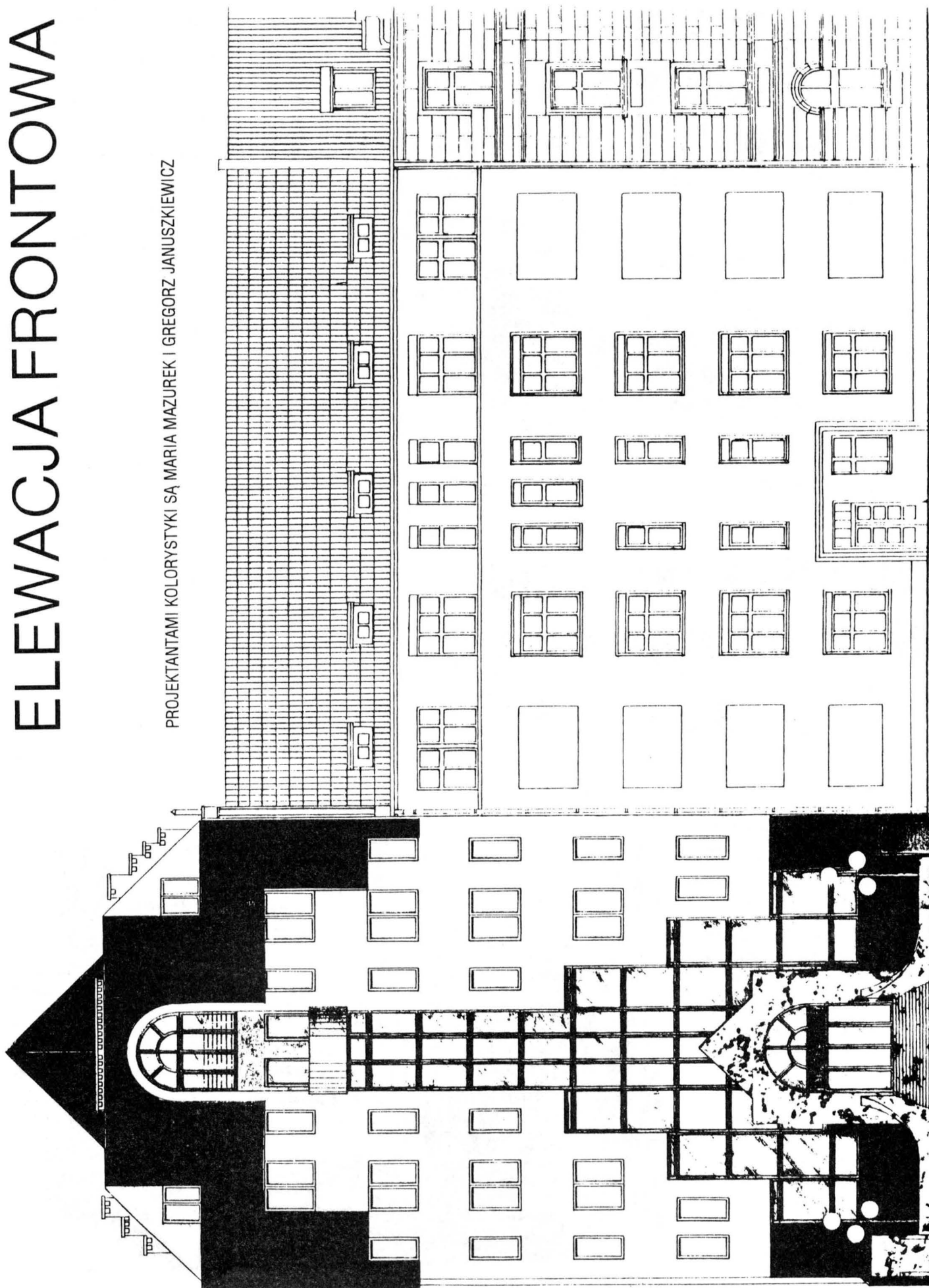
Inwestycja ta jest finansowana przez MEN. Inwestorem zastępczym jest Zarząd Inwestycji Szkół wyższych. W 1994 roku, w wyniku przetargu, wykonawcą robót zostało Przedsiębiorstwo Eksportu Budownictwa i Usług Technicznych, Sp. z o.o. „Budexpol”. Po pracach rozbiórkowych istniejącej na tej parceli „ruiny inwestycyjnej”, z której wykorzystano istotną część, tj. 12 pali osadzających budynek w gruncie, wiosną tego roku ruszyła właściwa budowa. Prace przebiegają sprawnie. Przewiduje się, że do końca roku zakończone zostaną roboty kubaturowe. Czynniki klimatyczne jak i finansowe (inflacja, prawdopodobny przyrost kosztów związanych z wprowadzeniem 22% VAT na materiały budowlane) sprawia, że roboty zewnętrzne będą realizowane dopiero wiosną 1996 roku.

Budynek Instytutu Matematyki powinien też być wyposażony w sieć komputerową. Jednakże kosztów tej inwestycji nie poniesie MEN.

(mk)

ELEWACJA FRONTOWA

PROJEKTANTAMI KOLORYSTYKI SA MARIA MAZUREK I GREGORZ JANUSZKIEWICZ





III eliminacja jazd oszczędnościowych o Puchar Polski '95.

Wrocławski Rajd Samochodowy „O kropelce”

W dniach 24 - 25 czerwca odbył się pod honorowym protektora-tem Dziekana Wydz. Mechanicznego PWr., prof.zw.doc.hab. Jana Kocha WROCLAWSKI RAJD SAMOCHODOWY „O KROPELCE'95”. Stanowi on III eliminację jazd oszczędnościowych o Puchar Polski '95. Współorganizatorami rajdu były: Wydz. Mechaniczny PWr. i Automobilklub Dolnośląski. Funkcję dyrektora rajdu pełnił dr inż Eugeniusz Stolarek (I-16).

Celem imprezy jest prezentacja, popularyzacja oraz praktyczne sprawdzenie wpływu profesjonalnych i amatorskich usprawnień pojazdów na zużycie paliwa w warunkach naturalnego ruchu drogowego. Dąży się też do aktywizacji środowisk związanych z produkcją i eksploatacją pojazdów do działań mających zmniejszyć zużycie paliwa, do porównania parametrów eksploatacyjnych pojazdów zasi-

lanych różnymi rodzajami paliw i do popularyzacji działań proekologicznych. Rajd ma też swój aspekt turystyczny.

W pierwszym dniu rajdu odbyła się sesja popularno - naukowa poświęcona historii rajdów „O kropelce”, zagadnieniom oszczędności paliw płynnych, paliw alternatywnych i ekologicznej eksploatacji pojazdów. Następnego dnia już od godziny 7 rano trwały badania techniczne pojazdów, zaś o 10.00 rozpoczęła się jazda okrężna po mieście.

Na liście startowej znalazło się 27 załóg z całej Polski, (w grupie N-11, A-16). Sklasyfikowano 24 załogi.

Trasa rajdu miała 117,9 km., w tym 11 km po ulicach Wrocławia i 26 po autostradzie. Rozpiętość wieku samochodów była duża: od 3-miesięcznego Fiata Punto 75SX do 17-letniego Audi

80 L. Jeszcze większe różnice wieku można było zaobserwować wśród członków załóg: od 18 do 88 lat.

Podstawą do klasyfikacji był współczynnik K określający przeliczeniowe zużycie paliwa uwzględniającego masę pojazdu. W klasyfikacji generalnej najwyższe miejsca zdobyli:

1. Jarosław i Ewa Słomińscy, Audi CL D K= 81,0
2. Stanisław i Irena Plutowie, Audi 80 L K=102,1
3. Zdzisław i Aleksandra Kaniewscy, Fiat Uno 1,7 D K=120,6

Na pozycji 16 została sklasyfikowana załoga nr 29: panie **Kryszyna Syczewska i Halina Winohradnik z PWr.**

Rajd spotkał się z zainteresowaniem środków przekazu. Relacjonowały go 3 ośrodki telewizyjne: TVP S.A., TV5 Wrocław i TV kablowa Wrocław.

(mk)

Fotografował Grzegorz Chyła



Konkurs GUS na prace doktorskie i magisterskie

Podobnie jak w latach ubiegłych Główny Urząd Statystyczny ogłasza konkurs na najlepsze prace doktorskie i magisterskie z zakresu statystyki, ekonometrii, demografii i zastosowań informatyki w statystyce.

Celem konkursu jest upowszechnianie wiedzy o statystyce oraz zachęcenie środowisk naukowych i studenckich do współpracy w wyżej wymienionych dziedzinach, podnoszenie poziomu tych prac i pogłębienie współpracy nauki z praktyką.

Do konkursu mogą być dopuszczone prace magisterskie (z roku akad. 94/95) i doktorskie (lata 1993-95) mające istotne znaczenie dla praktyki statystycznej, metod analizy danych statystycznych oraz rozwoju i zastosowań informatyki w statystyce. Władze uczelni oraz inne instytucje uprawnione do nadawania stopni naukowych mogą zgłaszać na konkurs prace magisterskie słuchaczy studiów dziennych, zaocznych i przemianych, które zostały ocenione jako bardzo dobre lub uzyskały jedną z ocen (recenzenta lub promotora) dobrą, a drugą bardzo dobrą. Do pracy należy załączyć kopie recenzji potwierdzone przez uczelnię.

Za najlepsze prace doktorskie przyznane zostaną nagrody:

jedna I - 1.500 zł.,

jedna II - 1.300 zł.,

jedna III - 900 zł.

Za najlepsze prace magisterskie zostaną przyznane nagrody:

jedna I - 1.100 zł.,

jedna II - 900 zł.,

jedna III - 700 zł.

Możliwy jest jednak inny podział nagród i przyznanie wyróżnień.

Powołany Sąd Konkursowy decyduje o przyznaniu nagród i wyróżnień. W skład Sądu Konkursowego wchodzi przedstawiciele nauki i specjaliści z Głównego Urzędu Statystycznego.

Przewodniczącym Sądu Konkursowego jest prof. dr Wiesław Sadowski (przewodniczący Naukowej Rady Statystycznej GUS), członkami: prof. dr hab. Tadeusz Walczak, prof. dr hab. Wojciech Maciejewski, prof. dr hab. Brunon Górecki, prof. dr hab. Bogdan Stefanowicz, prof. dr hab. Andrzej Ochocki, prof. dr hab. Janusz Witkowski i dr Andrzej Romejko. Sekretarzem jest mgr inż. Ewa Czarnok.

Prace doktorskie i magisterskie należy nadsyłać do Wydziału Szkolenia w Gabinetce Prezesa GUS. Termin nadsyłania prac upływa **9 października 1995 r.** (liczy się data stempla pocztowego). Wyniki zostaną ogłoszone do **20 grudnia 1995 r.**

Wręczenie nagród odbędzie się na uroczystym spotkaniu z laureatami.



Stanowisko Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Wrocławia i Opola z 23 czerwca 1995 r.

Rektorzy z wielkim zaniepokojeniem obserwują konflikt we wrocławskiej Akademii Muzycznej. Sprawy wstrząsające tą Uczelnią doprowadziły do odejścia dwóch kolejnych rektorów metodami nie przewidzianymi przez Ustawę o Szkolnictwie Wyższym, a stojącymi w sprzeczności z obyczajem akademickim. Jednocześnie działania zważonych stron ignorowały niezbędny szacunek dla wyników demokratycznie przeprowadzonych wyborów.

Nie wchodząc w ocenę motywów działań rektorzy apelują do pracowników i studentów Akademii o poszanowanie dla obyczajów akademickich, dla zapisów obowiązujących ustaw oraz dla zasad demokracji. Tylko kompromis oparty na wzajemnym poszanowaniu stanowisk może doprowadzić do przezwyciężenia powstałej sytuacji.

Przewodniczący Kolegium
prof. Andrzej Wiszniewski

NA WYDZIAŁACH

BUDOWNICTWO L I W

W dniach 22-24 czerwca 1995 roku odbyło się w Szklarskiej Porębie drugie seminarium wyjazdowe Rady Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego. Zgodnie z wnioskami z pierwszego seminarium celem tych spotkań – obok funkcji integracyjnej – jest prezentowanie działalności naukowej i dydaktycznej, a także omówienie spraw bieżących.

Wprowadzeniem do części naukowej był referat dr hab. inż. Barbary Namysłowskiej - Wilczyńskiej pt. "WYBRANE METODY SYMULACJI GEOSTATYCZNEJ". Pani Doktor omówiła kilka metod służących do dokładniejszego określenia zalegania różnego rodzaju złóż na podstawie pewnej liczby wykonanych oznaczeń. W trakcie dyskusji okazało się, że prezentowane metody mogą być przydatne także przy rozwiązywaniu innych zagadnień (np. do dokładniejszego opisu zjawisk parasejsmicznych w okręgu lubińskim). Referat potwierdził ponadto fakt rozległości wiedzy i problemów wiążących się z budownictwem.

W trakcie roboczego posiedzenia Rady Wydziału, w głosowaniu tajnym, wyrażenie poparto wniosek o nadanie tytułu profesora Pani dr hab. inż. Leokadii Kucharskiej, prof. nzw. PWr.

Zatwierdzono też inne sprawy, jak: wszczęcie przewodu doktorskiego mgr inż. Andrzejowi Batorowi z Instytutu Geotechniki i Hydrotechniki, ogłoszono konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a także wykładowcy, przedłużono mianowanie na stanowisko asystenta: mgr inż. Stanisławowi Biernatowi, mgr inż. Krzysztofowi Gawronowi i mgr inż. Tomaszowi Mokankowi. Postanowiono przedłużyć zatrudnienie na części etatu prof. Ottonowi Dąbrowskiemu, dr inż. Wiesławowi Jurlewiczowi, dr inż. Grażynie Palczak, doc. dr inż. Ryszardowi Pilujskiemu i dr inż. Waldemarowi Paszke.

Postanowiono, że pracujący na Wydziale profesorowie tytularni utworzą komisję, która zajmie się problemami promowania w postępowaniach o nadanie tytułów naukowych. Dokonano korekty siatek studiów dla I i II roku studiów, zatwierdzono podział środków na bieżącą obsługę dydaktyki, omówiono sprawy obniżonego pensum dydaktycznego dla niektórych pracowników Wydziału i ustalono tryb wnioskowania o nagrody Rektora PWr.

Prof. Jan Kmita oraz dr hab. inż. Zbigniew Mańko, prof. nzw. PWr., zagaili dyskusję dotyczącą awansowania w świetle przepisów ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych, Statutu Uczelni oraz wytycznych i praktyki Centralnej Komisji ds tytułu

cd na str. 10

NA WYDZIAŁACH

cd ze str. 9

i stopni naukowych.

Dyskusja raz jeszcze potwierdziła złożoność problemów. Zauważa się nie tylko mankamenty Ustawy, lecz także wiele praktycznych trudności (np. zwykle długi czas oczekiwania na recenzje). Ponadto nie tak łatwo jest dziś mieć za sobą kilka promotorstw w zakończonych przewodach doktorskich (bo mało osób ubiega się o stopień doktora) i równie niełatwo jest wydać książkę, bo zarówno środki na badania konieczne do zebrania materiału jak i na druk książki są bardzo ograniczone.

Pewnym przerywnikiem w obradach był referat dra hab. inż. Jana Biliszczuka, prof. nzw. PWR, pt. "SKANDYNAWSKIE POŁĄCZENIA KOMUNIKACYJNE". Była to prezentacja dużych projektów inżynierskich częściowo już zrealizowanych bądź przeznaczonych do realizacji.

Ostatnim tematem była dyskusja o dydaktyce rozpoczęta referatem dra hab. inż. Marka Krużyńskiego pt. "UWAGINA TEMAT KSZTAŁCENIA NA WYDZIALE BUDOWNICTWA LĄDOWEGO I WODNEGO PWR".

Autor dokonał interesującego porównania realizowanych siatek z propozycjami Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i zaproponował pewien projekt autorski. Referat ten postanowiono powielić, aby udostępnić go szerszym gremiom Wydziału.

Referaty i dyskusje wskazują na celowość tego rodzaju okresowych spotkań.

MECHANICZNY

W maju na Wydziale Mechanicznym prowadził zajęcia prof. dr hab. inż. Andrzej Semek. Był to 10-godzinny cykl wykładów zatytułowany "BIONIKA W ZAGADNIENIACH TECHNICZNYCH". Uczestnikami zajęć byli pracownicy naukowcy i studenci Wydz. Mechanicznego i WPPT.

Emerytowany prof. Andrzej Semek pracował i nadal pracuje na Wydziale Mechanicznym, w Instytucie Technologii Maszyn i Automatyki Produkcji Politechniki Krakowskiej. Jego zainteresowania naukowe obejmują automatyzację i robotyzację procesów technologicznych. Jego zasługą jest m.in. zorganizowanie i uruchomienie w 1987 r. nowego kierunku studiów: *Automatyka i Robotyka* na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej.

Niecodzienne zainteresowania profesora Andrzeja Semka przyrodą (był pilotem i pletwonurkiem) spowodowały, że podjął systematyczne studia nad funkcjonowaniem organizmów żywych, a szczególnie ich mechanizmów poruszania się.

cd na str. 11

Nowa specjalizacja matematyczna

Jak zostać znawcą giełdy?

Rozmowa z prof. Aleksandrem Weronem

Pisaliśmy na łamach "Pryzmatu" o nowej specjalizacji na kierunku Matematyka. Ma to być Matematyka finansowa i ubezpieczeniowa (MFU), a więc program bliski życia. Co jednak się kryje za tą nazwą? Czy to ambitniejsza nazwa kursów dla księgowych, czy też malownicza etykieta dla żmudnych studiów teoretycznych? Profesor Aleksander Weron z Centrum Metod Stochastycznych im. Hugona Steinhausa zapewnia, że ani jedno, ani drugie:

– Jest to pierwszy w Polsce, a jeden z nielicznych na świecie programów przygotowujących elitarną grupę specjalistów dla działań analiz i strategii finansowych w bankach i firmach ubezpieczeniowych. Dlatego dobór kandydatów na studia musi być bardzo staranny. Nie przewiduje się nadmiernego zwiększenia ilości miejsc.

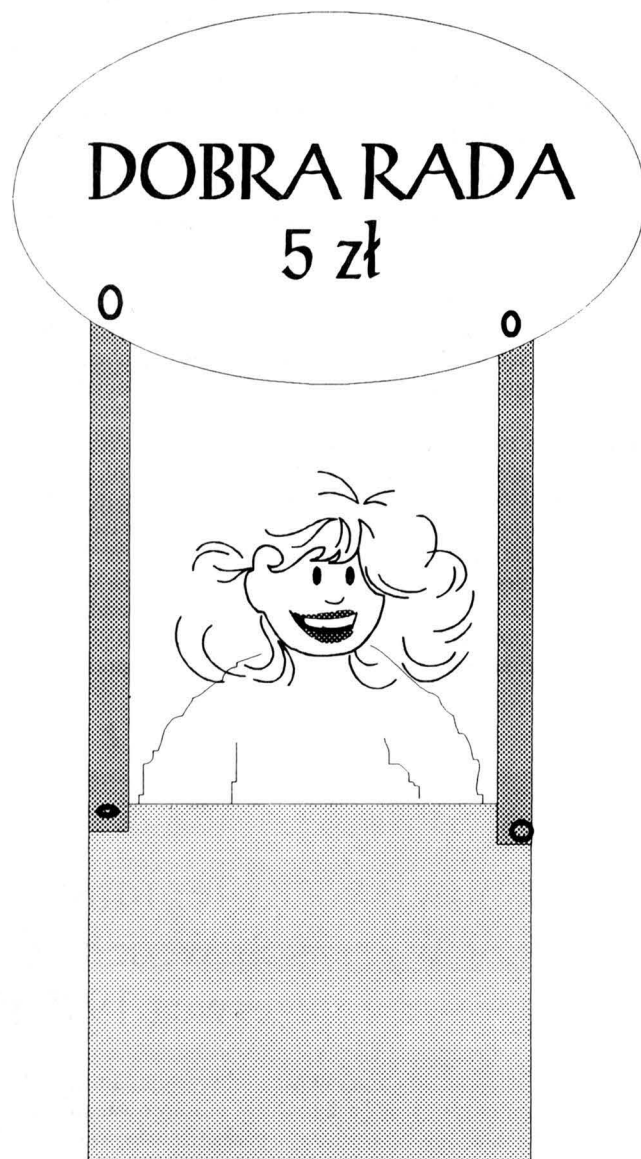
– *Młodzież zareagowała bardzo żywo na przedstawioną ofertę studiów.*

– Na 70 miejsc wpłynęło 350 zgłoszeń. Ponieważ jednak poza konkursem są przyjmowani laureaci konkursów matematycznych i absolwenci studium "Talent", o miejsce na tej specjalizacji jest rzeczywiście trudno.

– *Czym jest studium "Talent"?*

– Jako dziekan Wydziału Podstawowych Problemów Techniki zaproponowałem w 1988 r. coroczne zajęcia dla ok. 100 młodych, zdolnych ludzi z trzecich i czwartych klas liceów. Uczestniczą oni w specjalnie dla nich przygotowanych zajęciach akademickich z analizy matematycznej, elementów informatyki, wybranych

działów fizyki i chemii. Absolwenci tego programu uzyskują prawo do wstępu na uczelnię poza egzaminami (i innymi klasyfikacjami) oraz mogą być zwolnieni z danego przedmiotu na studiach. Najważniejsze



jest jednak, że młodzi ludzie mają okazję sprawdzenia swoich predyspozycji i podjęcia świadomej decyzji o wyborze studiów. Absolwenci studium "Talent" stanowią trzon WPPT, są także wśród stypendystów Ministra EN. W oparciu o tę młodzież można realizować najambitniejsze programy.

– *Mało kto słyszał dotąd o matematyce finansowej i ubezpieczeniowej.*

– Programy takie z matematyki ubezpieczeniowej (inaczej aktuarialnej) realizują niektóre uniwersytety europejskie i amerykańskie. Matematyka finansowa to rzecz dosyć nowa. Tak znana uczelnia, jak ETH w Zürichu czy duński Uniwersytet Aarhus prowadzi takie zajęcia zaledwie od 5 lat.

Matematyka finansowa jako dziedzina naukowa powstała w 1900 roku, kiedy to Louis Bachelier przedstawił teoretyczny model stochastycznej analizy wahań kursów akcji. Dalsze prace doprowadziły do opracowania strategii redukcji ryzyka giełdowego.

Matematyka ubezpieczeniowa jest dużo starsza. Odniesienia literaturowe odsyłają czytelnika do pracy z 1693 roku napisanej przez astronoma brytyjskiego, profesora Oxfordu Edmunda Halleya (tego, którego imię nosi kometa). Napisał on pracę na temat długości czasu życia mieszkańców Wrocławia: „*An Estimate of the Degree of Mortality of Mankind, Drawn from Various Tables of Births and Funerals in the City of Breslau*”.

Obecnie wraz z powstawaniem złożonych struktur kapitałowych i holdingów ubezpieczeniowo – bankowych następuje powiązanie obu tych dziedzin. Wspólnym elementem jest analizowanie trudno przewidywalnych procesów: ruchu indeksów giełdowych czy katastrof ekologicznych. Rewolucja komputerowa, jaka nastąpiła w ostatnich latach, pozwoliła na modelowanie bardzo skomplikowanych zjawisk. Z drugiej strony dostarczyła ona skutecznych technik do

analizy statystycznej ogromnych zbiorów danych, (np. dotyczących zmiany kursów walut). Pozwoliło to na burzliwy rozwój dziedziny, którą określa się obecnie jako matematykę stochastyczną.

– *Wiele zagadnień ekonomicznych nie może być rozwiązanych bez ścisłych modeli opartych na ostatnich zdobyciach bardzo abstrakcyjnych dziedzin naukowych: procesów stochastycznych, teorii gier, teorii podejmowania decyzji.*

– Świadczą o tym ostatnio przyznawane Nagrody Nobla z ekonomii.

W 1990 roku Harry Markowitz, William Sharp i Merton Miller otrzymali nagrodę za teoretyczny model równowagi rynku kapitałowego (CAPM). W 1994 r. John Nash, John Harsanyi i Reinhard Selten zostali wyróżnieni za twórcze wykorzystanie metod teorii gier.

Polscy matematycy również zajmują się tą dziedziną. Na Politechnice Wrocławskiej powstają od kilku lat prace dyplomowe i doktorskie z tej dziedziny, jak np. praca dyplomowa „Modelowanie rozkładów strat w ubezpieczeniach losowych” napisana przez Bożenę Wolszczak (1993) czy „Zastosowanie rozkładów gaussowskich i stabilnych w analizie kursów giełdowych” Aleksandra Rejmana (1993). Prace te są często pisane po angielsku, ponieważ budzą zainteresowanie w ośrodkach zagranicznych. Przyjeżdżają tu liczni goście, nawet z tak prestiżowych uczelni jak ETH w Zürichu, by poznać stosowane u nas techniki komputerowe. Dzięki sieci Internet można mieć stały kontakt ze światem naukowym. Owocuje to wspólnymi pracami doktorskimi. I tak Zbigniew Michna (PWr.) i Hansjörg Furrer (ETH) przygotowują wspólnie prace doktorskie z zakresu aproksymacji dyfuzyjnej ogólnego modelu ryzyka dla firm ubezpieczeniowych.

Nie rezygnuje się jednak z wyjazdów naukowych, przewiduje się też, że na potrzeby nowej specjalizacji MFU będą zapraszani wykładowcy zagraniczni, zwłaszcza mający kontakty z praktyką bankową.

Rozwój polskich banków i firm ubezpieczeniowych będzie wymagał dokształcenia pracującej już kadry. Rośnie zapotrzebowanie na kursy dokształcające. Rozwojowi takich inicjatyw będzie też sprzyjać powstające przy Politechnice Wrocławskiej Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Doświadczenia z prowadzoną od 7 lat specjalizacją „Informatyka matematyczna” wykazały, że te trudne (zwłaszcza w ciągu pierwszych 3 lat) studia dają nie tylko satysfakcję intelektualną, ale i materialną. Absolwenci IM są bardzo poszukiwani, a przedstawiane im oferty finansowe mogą budzić zazdrość ich profesorów. Oczekuje się, że jeszcze lepsza przyszłość czeka osoby, które otrzymają dyplomy MFU.

– *Dziękuję Panu Profesorowi za rozmowę.*

Rozmawiała Maria Kiszka

NA WYDZIAŁACH

cd ze str. 10

Wiedza ta wzbogaciła działalność profesora Semka w zakresie robotyki, dowodem czego jest np. wniosek patentowy dotyczący konstrukcji przemieszczającego się wewnątrz rurociągu robota, którego ruch stanowi analogię ruchu dżdżownicy. Robot został zaprojektowany i wykonany pod kierunkiem prof. Andrzeja Semka.

Program prezentowanego na PWr. cyklu wykładów przedstawia metodykę badań biologicznych dla celów technicznych (Biological engineering). Organizm jest tu traktowany jako system biologiczny, analogiczny do systemu technicznego. Analiza ruchu poszczególnych grup stworzeń prowadzi do modeli urządzeń mobilnych. Biologiczne formy przekazywania informacji (systemy nerwowe, narządy węchu, wzroku i słuchu) pozwalają przewidywać przyszłe kierunki rozwoju bioniki.

Jeżeli prof. Andrzej Semek podejmie zajęcia kursowe na PWr., będą się one z pewnością cieszyły dużym zainteresowaniem.

* * *

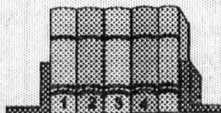
Na posiedzeniu w dn. 19 kwietnia Rada Wydziału odrzuciła po dyskusji wnioski, jakie postawił prof. Wacław Kollek. Wnioskował on, by:

1. ograniczyć kursy zgłaszane przez 1 osobę do max. 7;
2. pierwszeństwo w prowadzeniu kursów wykładowych przyznać profesorom i doktorom habilitowanym; przyznanie wykładów adiunktom wymagałoby specjalnej zgody Rady Wydziału;
3. wymagana była zgodność dorobku naukowego i specjalności naukowej z prowadzonym kursem;
4. rozszerzyć skład Komisji Programowej o kierowników zakładów naukowo – dydaktycznych lub ich przedstawicieli (w wyniku tego skład Komisji wyniósłby ok. 20 osób).



KSIĄŻKI, które polecamy ...

Krystyna Czuba Media i władza



Inicjatywa Wydawnicza "ad astra" Warszawa 1994

cena 5 zł

Statystyczny Polak poświęca na oglądanie telewizji 130 minut dziennie, w niedzielę nawet 4 godziny. Nie zawsze jednak ma świadomość, że jest przedmiotem najróżniejszych manipulacji. Podaje mu się preselekcjonowaną lub sztucznie "wzbogaconą" o wybrane fakty informacje, sztucznie kreuje się autorytety lub dezawuuje jakieś osoby. Środkami masowego przekazu usiłują wpłynąć na model życia swoich odbiorców proponując, by w pewnym zakresie "dał se luz", a w innym zachował czujność. Odpowiednio przygotowuje się przeglądy prasy.

Prezentowana książka jest relacją faktów oraz ukazaniem metod i skutków dezinformacji w skali społecznej i indywidualnej.

Autorka jest geografem, ma też doktorat z etyki. Napisała książkę "Ojczyzna w nauczaniu Jana Pawła II" oraz liczne artykuły naukowe i publicystyczne. W 1993 roku była rzeczniczką prasową i doradczynią Ministra Edukacji Narodowej.



Dla tych, których męczy sezon wakacyjny znaleźliśmy jeszcze jedną fascynującą lekturę:

Aleksander Janicki, Aleksander Weron Simulation and Chaotic Behavior of α -Stable Stochastic Processes

Wyd. Marcel Dekker, Inc., N. York, 1994

cena \$125

(lub \$55, jeśli do celów dydaktycznych)

Na 376 stronach przedstawiono nowe komputerowe metody aproksymacji, symulacji i wizualizacji licznych α -stabilnych procesów stochastycznych.

Pokazano tu użyteczność zmiennych α -stabilnych do modelowania różnych procesów występujących w ekonomii, finansach, chemii, fizyce i inżynierii. Pozwalają one uzyskać dokładniejsze opisy rzeczywistych zjawisk niż w tradycyjnych modelach gaussowskich.

Opisano tu własności α -stabilnych zmiennych losowych i procesów wprowadzanych przez Paula Levy'ego w 1924 r. Przedstawiono teoretyczne badania i komputerowe ilustracje hierarchii chaosu tych procesów z zastosowaniami do modelowania stochastycznego. Pokazano, jak stosować otrzymane wyniki w różnorodnych dziedzinach.

Ta nietypowa monografia matematyczna zawiera ponad 100 komputerowych rysunków uzyskanych w wyniku zastosowania STOCH-LM.c – oryginalnego pakietu komputerowego. Jest cennym źródłem dla osób zajmujących się matematyką stosowaną i probabilistyką, zainteresowanych procesami stochastycznymi, chaosem, modelowaniem stochastycznym, dyskretnymi i przybliżonymi metodami analizy stochastycznej i zastosowaniami metod statystycznych. Będzie pożyteczną lekturą dla elektryków, elektroników, chemików, fizyków, biologów i finansistów.



Księgarnia w Gmachu Głównym

poleca książki:

- o Horowitz, *Sztuka elektroniki* wyd. WKiŁ
- o Marciniak, *Borland Pascal 7,0* wyd. NAKOM
- o Lines, *Liczby wokół nas* wyd. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
- o Unix - *użytkowanie i administrowanie* wyd. Helion
- Kotler, *Marketing* wyd. Gebetner Warszawa
- o Stoner, *Kierowanie* wyd. PWE
- o Drucker, *Zarządzanie* wyd. Fundacja Budowy Biblioteki A. E. Kraków
- o Drucker, *Menadżer skuteczny* wyd. Fundacja Budowy Biblioteki A. E. Kraków
- o Stobryła, *Podstawy zarządzania firmą* wyd. Akademia Ekonomiczna
- o Granowski, *Geometria wykreślna z perspektywą stosowaną* wyd. PWN

...i skrypty PWr.:

- o E. Kalinowski, *Przekazywanie ciepła i wymienniki*
- o H. Wojewoda, *Mechanika analityczna*



Czczeni we Wrocławiu

4 i 5 lipca gośćmi władz Wrocławia i Politechniki Wrocławskiej byli przedstawiciele Czczenii.

Przedstawiciel Prezydenta Republiki Czczenii Dżochara Dudajewa Ali Ramzan Ampukajew, przedstawiciel Rady Najwyższej Republiki Czczenii Dżyngis - Chan Zubarjajew i kierownik Wydziału Polityki Informacyjnej Lema Usmanow spotkali się z prezydentem Bogdanem Zdrojewskim i Rektorem Politechniki Wrocławskiej, prof. Andrzejem Wiszniewskim. Gościom towarzyszył Maciej Jachimczyk, wiceprzewodniczący Czczeńskiego Ośrodka Informacyjnego mieszczącego się w Krakowie przy Rynku Głównym 29.

Tematem spotkania z prezydentem Zdrojewskim było utworzenie w naszym mieście Czczeńskiego Ośrodka Informacyjnego. Rozmowy na uczelni wiązały się z inicjatywą określaną jako "Plan Marshalla dla Czczenii". Chodzi o wszechstronną pomoc dla wyczerpanego wojną społeczeństwa. Uczelnie mogą pomóc w kształceniu studentów i ich rehabilitacji zdrowotnej.

Liczący 1 mln naród nie ma obecnie czynnych uczelni, gdyż zostały one zniszczone w wyniku działań wojennych. Wyjazd młodych Czczeńców na studia do Rosji jest niemożliwy. Być może dzięki przeprowadzonym rozmowom już od jesieni pierwsi studenci z Czczenii będą studiowali we Wrocławiu.

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska

Wybrzeże Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kiszka
Redakcja: bud. D-5, pok. 22, tel. 20 22 89
e-mail: PRYZMAT@ite.ite.pwr.wroc.pl

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr Nakład 1.500 egz.
Pismo wsparte dotacją KBN